

”Udgravningen af en gravplads”

Af Vivian Møller

Foråret 2021 begyndte man restaureringen af Gevninge kirkegård. I den forbindelse ønskede man at ændre Christian Tobiassens gravplads, som med årene var blevet ”lidt sølle”.

Gevninge Bylaug har gjort meget i årenes løb, for at bevare mindet om Christian Tobiassen.

1976-77 udgav Bylauget hans ”Gjevningebøger” i to bind, hvor det første er en gennemgang af huse og gårde med dets beboere fra 1600-tallet og frem til slutningen af 1800-tallet. Andet bind er en samling lokalhistorie fra egnen i og omkring Gevninge. De bøger kan man stadig købe hos Bylauget, som har fået genoptrykt dem gennem årene.

Christian Tobiassen var født på Dyrlægegården i Gevninge 1828 og døde 12. december 1912. Man kan læse om ham i Lethrica oktober 2013.

100 året for hans dødsdag i 2012 blev markeret med en minde gudstjeneste og kransenedlæggelse.

Ved den lejlighed lykkedes det Bylauget at få fat i Tobiassens originale ”Stambog over slægten Tobiassen” hos en fjern slægtning, som heldigvis ville aflevere den til lokalarkivet, så de originale Gevningebøger kunne få selskab af den.

2017 blev området ved hans eg ved kirkens P-plads restaureret, så egen blev synlig. Buskads blev fjernet og der blev sået græs og sat vintergækker, som symboliserer Tobiassen. Hans forside på Gevningebogen er prydet med vintergækker.

Og i foråret kom så turen til hans gravplads, som skulle vise sig at blive en mindre ”arkæologisk” udgravning.

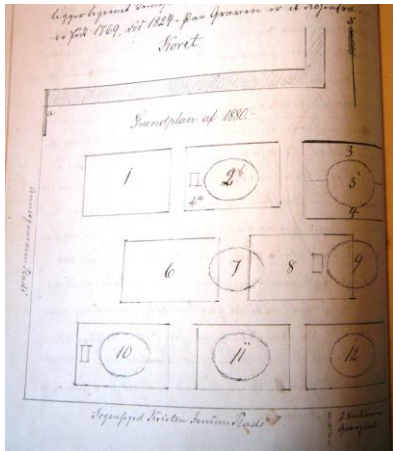
En dag i vinteren 2021 blev jeg ringet op af Mette Østergaard, pens. landskabsarkitekt fra Kornerup, om vi ikke lige kunne mødes ang. Tobiassens gravplads, som man ville ”gøre noget ved”.

Omkring gravpladsen var en gammel avnbøgehæk, som havde set sine bedste dage, og der lå noget, som lignede kloakrør med vedbend i. Nogle af de 7 gravsten stod/lå lidt tilfældigt.

Folk fra Tom Malling ryddede gravpladsen, dog blev vintergækker og vedbend gemt. Det viste sig snart at kloakrørene ikke var kloakrør, de var ovale og kun en ramme. Ved gravningen fandt man endnu en ramme.

Jeg tænkte, at det nok ville være en god idé, at kikke i Tobiassen stambog, måske havde han skrevet noget om gravpladsen. Og det havde han og der kom så den første overraskelse. Der var ikke kun begravet de 7 som stenene viste, men hele 12, lige tilbage til den første Tobiassen, som kom til Gevninge i 1691.

Tegningen i Stambogen viste hele 12, som var begravet på pladsen. Tobiassen havde tegnet og beskrevet gravpladsen i 1880. Ved beskrivelsen kom så den næste overraskelse. Ved nogle af gravstederne skrev han ”på gravstedet en betonkarm med vedbend”. Ups! En hurtig opringning til Mette Østergaard: ”Det er betonkarme, som Tobiassen sikkert selv har støbt, de skal bevares!” Og betonkarmene kan man faktisk se på hans tegning i kladden til han Stambog.

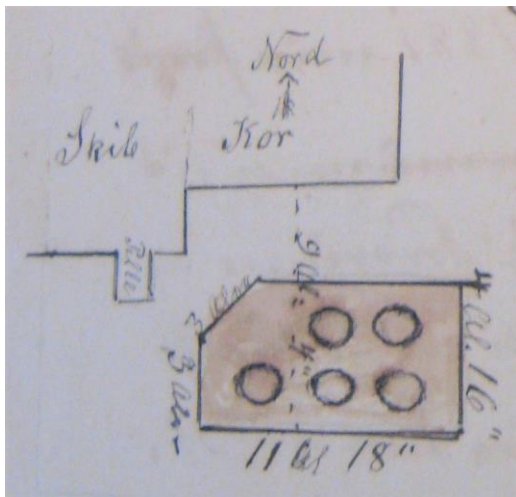

Her kan man tydeligt se betonkarme med vedbend.

Man kan også se, at gravpladsen går helt op til kirkemuren og det gør den ikke i dag.

Måske Tobiassen også havde en forklaring på det i sin Stambog. Og selvfølgelig havde han det.

I sin Stambog skrev han følgende:

År 1906 købte jeg ifølge skøde af 13. august dette år af kirkens ejer greve Scheel-Plessen til Lindholm min begravellesplads på 100 år indtil 1. januar 2007 og har derfor betalt 150 kroner. Denne plads ligger umiddelbart syd for kirkens kor adskilt fra dette ved en gang og fortov langs korets sydside på ca. 4 alen bredde. Det købte areal er kun omtrent halvt så stort som den oprindelige der værende familiegravplads og har nu et areal af 50 kvadrat alen der danner en aflang firkant med et afbrudt hjørne i NV.

På vedføjede rids ses skellenes længde, og sydskellet er på midten ca. 9 alen og 4 tommer fra kormuren.

I pladsens sydøstlige hjørne er sat en skelsten med årstallet 1906 og i dens sydvest hjørne en med årstallet 2007. Når ovennævnte gang muligen anlægges, vil de der værende grave blive sløjffet, og det er mit ønske, at de der stående mindsten da må lægges oven på hver sin grav med inskriptionssiden opad og i højde med gangens plan.

For at holde denne begravelsesplads tilbørlig vedlige, har jeg efter amtsrådets approbation 1906 skænket kommunen en kapital af 300 kr. anlagt i Kgl. 3½ % statsobligationer, hvilken kapital først bliver kommunens frie rådighed undergivet når 100 år er indløben d. 1. januar 2007. Indtil da bliver renten af ovennævnte obligation 10 kr. og 50 øre årlig at indbetale til den person som sognerådet måtte overdrage bestillingen ved gravpladsens vedligeholdelse.

Gravpladsen har nu været brugt i 200 år af besidderne af matr. 40 i Gevninge, men skal ingen forbindelse have hermed, såfremt dette sted ej besiddes af En af slægten Tobiassen. For vedblivende at kunne besidde gravstedet ud over de 100 år må retten dertil fornyes inden dens udløb d. 1. januar 2007.

Denne gravplads er den først købte og eneste på Gevninge kirkegård. Originalskødet er på Lindholm og gavebrevet i sognerådets arkiv.

Spørgsmålet er så, om pengene gik til det rette formål. Og hvor befinder originalskøde og gavebrev sig i dag?

Den nye gravplads.

Efter disse overraskelser gik den egentlige anlægning af den nye gravplads i gang. Nogle af gravstenene blev sendt til stenhuggeren, for at blive opfrisket. Herefter gik beplantningen i gang.

Her er Karsten fra Tom Malling og Mette Østergaard i gang med plantning af takshække og storkenæb.

I midten en af betonkarmene, som selvfølgelig skulle bevares. I den er der lagt masser af vintergækker og i midten er plantet en hosta.

Der blev også plantet små buksbom, som der var vist på en af Tobiassens andre tegninger af gravpladsen.

Derudover er der også et træ, en korea kornel, som står ved siden af Chr. Tobiassens gravsten.

Men med Tobiassens beskrivelse dukkede er andet spørgsmål op. Hvor var de skelsten han så nøje beskrev? Dem kunne vi ikke se. Mette gik så i gang med sin egen "arkæologiske" udgravning, ved at rode lidt i jorden, hvor den med årstallet 1906 skulle

stå. Og sandelig om ikke den kom til syne efter at Mette havde gravet ca ½ meter ned. Jublen ville ingen ende tage!

Den anden sten med årstallet 2007 fandt vi ikke. Men vi var også godt tilfredse med 1906 stenen. Den blev sendt til stenhuggeren så årstallet, som ikke var særlig tydeligt, kunne blive markeret, og så bliver den forsynet med en porcelænsplade med en QR-kode, så man på sin mobil kan scanne den ind og læse om Chr. Tobiassen og de mennesker, som ligger begravet på gravpladsen. Det er foruden Chr. Tobiassen, hans kone, hans forældre, tre af hans døtre og en svigersøn.

Stenen med årstallet 1906.

Det færdige resultat.

Fra at have været gemt væk bag en ”slidt” avnbøgehæk og masser af vedbend, er gravpladsen nu blevet mere synlig. Indgangen er blevet vendt, så den ikke vender ryggen mod folk der kommer til kirken, men nærmere byder dem indenfor på gravpladsen.

Mellem de to træer lige uden for gravpladsen er sat en anden af de betonkarme der blev fundet. Og den er selvfølgelig beplantet med nogle af de vedbend, der i forvejen var der. Det er gjort for at bevare Tobiassens egen ide med betonkarme og vedbend.

Læg vejen forbi gravpladsen og nyd resultatet, og læs mere om menneskene bag gravstenene.